

OSMAN BALCIGİL

İpek Sabahlık

Bir
SUAT DERVİŞ
Romanı

DESTEK YAYINLARI: 844
EDEBİYAT: 242

OSMAN BALCIGİL / İPEK SABAHLIK

Her hakkı saklıdır. Bu eserin aynen ya da özet olarak hiçbir bölümü, yayınevinin yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

İmtiyaz Sahibi: Yelda Cumalıoğlu
Genel Yayın Yönetmeni: Ertürk Akşun
Yayın Koordinatörü: Özlem Esmergül
Editör: Devrim Yalkut
Kapak Tasarım: İlknur Muştu
Sayfa Düzeni: Cansu Poroy
Sosyal Medya-Grafik: Tuğçe Budak - Mesud Topal

Destek Yayınları: Eylül 2017 (20.000 Adet)
21.-23. Baskı: 2018
24.-28. Baskı: 2019
29.-32. Baskı: 2020
33. Baskı: Şubat 2021
34. Baskı: Mayıs 2021
Yayıncı Sertifika No. 13226

ISBN 978-605-311-295-2

© Destek Yayınları
Abdi İpekçi Caddesi No. 31/5 Nişantaşı/İstanbul
Tel. (0) 212 252 22 42 – Faks: (0) 212 252 22 43
www.destekdukkan.com – info@destekyayinlari.com
facebook.com/DestekYayinevi
twitter.com/destekyayinlari
instagram.com/destekyayinlari
www.destekmedyagrubu.com

Deniz Ofset – Çetin Koçak
Sertifika No. 48625
Maltepe Mahallesi
Hastane Yolu Sokak No. 1/6
Zeytinburnu / İstanbul

OSMAN BALCIĞİL

İpek Sabahlık

Bir
SUAT DERVİŞ
Romanı

Yazar Hakkında

1955'te İstanbul'da doğdu. Ekonomi eğitimi gördü. Ulusal dergi, gazete ve televizyonların haber bölümlerinde muhabir, editör, yönetici olarak otuz yıla yakın çalıştı. Pek çok ödül aldı. Latin Amerika'da yaptığı çalışmayla, 1988 yılında Türkiye Gazeteciler Cemiyeti tarafından "Yılın Gazetecisi" seçildi. Sürekli Basın Kartı sahibi.

www.osmanbalcigil.com

Çalışmaları:

Birikim Yayınları, 1977-1980 Yayınevi yöneticisi.

İletişim Yayınları, 1980-1983 Yazar ve editör: *Yeni Gündem*, *Video Sinema*, *Tarih ve Toplum*, *Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi*.

Cumhuriyet gazetesi ve Cumhuriyet Dergi 1983-1985 Yazılar, Röportajlar ve *Oxford Mektupları*.

Hürriyet, Hürriyet Pazar ve Tempo Dergisi, 1986-1988 Yazar, editör.

Hürriyet Production, 1989 Araştırmacı, yapımcı, koordinatör: *Hodri Meydan*, *Tele-Vizyon*, *Tempo*, *Basın Kulübü* programları.

Show TV, 1993 Haber Müdürü, *Baş Sayfa* programı yapımcısı.

ATV, 1994 Haber Programları Genel Koordinatörü, *Üçüncü Sayfa*, *41 Dakika* programlarını hazırladı ve sundu.

Kanal 6, 1996 Haber Dairesi Başkanı.

Star TV, 1996 Haber Müdürü, *Kırmızı Koltuk*, Osman Balcıgil ile *Gece Hattı*, *Dobra Dobra* programlarını hazırladı ve sundu.

HBB TV, 1997-2000 Haber Dairesi Başkanı, Anchorman, *Şeytanın Avukatı* programını hazırladı ve sundu.

Ottoman Medya, 2000-2013 Kurucu ortak.

Araştırma Kitapları:

Birleşmiş Milletler, Uluslararası Af Örgütü ve Ölüm Cezası, Birikim Yayınları

1960 Anayasası Üzerine, Birikim Yayınları

İdamın Günlüğü, Onur Yayınları

Toplum: Layığı Bu Değil, Haziran Yayınları

Latin Amerika'nın Atar Damarları, Belge Yayınları

Romanları:

Ters Kanatlı Şahin, Destek Yayınları

Bilginin Efendisi, Destek Yayınları

Zerdüşt'ün Sırrı, Destek Yayınları

Dante'nin İstanbul Cehennemi, Destek Yayınları

Pisagor Tepkisi, Destek Yayınları

Mason Locası'nda Aşk ve Kılıç, Destek Yayınları

53. Risale, Destek Yayınları

Ela Gözlü Pars: Celile, Destek Yayınları

Yeşil Mürekkep, Destek Yayınları

BİR

Kızgındı Suat. Epeydir konuşmuyordu Nâzım'la.* Delikanlı her kapısına geldiğinde, hizmetçiler vasıtasıyla “Yok!” dedirtiyordu.

O sabah sadece kapıyı çalmakla kalmamış, hizmetçinin eline bir de mesaj tutuşturmuştu delikanlı:

*“Suat, biliyorum kızgınsın. Ama bu kez farklı bir nedenle geldim. Nizam, ** Vâlâ *** ve ben, Sultanahmet’e Halide Hanım’ın**** konuşacağı mitingide gidiyoruz. Hamiyet’i ideal, hep birlikte gidelim.”*

Şaşırdı elindeki pusulayı okuyunca Suat. Üzerinde çokça konuşulan bir mitingdi Nâzım’ın sözünü ettiği.

Bir gün önce de Kadıköy’de konuşmuştu Halide Hanım. Konuşmasının bir yerine, ertesi gün Sultanahmet’te yapılacak mitingde, İstanbulluların düşmana karşı yekvücut durmasının önemini sıkıştırmıştı ustalıkla.

* Nâzım Hikmet: 1902-1963 yılları arasında yaşadı. Şair, yazar.

** Nizamettin Nazif Tepedelenlioğlu: 1901-1970 yılları arasında yaşadı. Gazeteci, yazar.

*** Vâlâ Nurettin: 1901-1967 yılları arasında yaşadı. Gazeteci, yazar.

**** Halide Edip Adivar: 1884-1964 yılları arasında yaşadı. Romancı, yazar.

Aslında, İstanbul uzunca bir süredir nefesini tutmuş, 23 Mayıs Cuma günü yapılacak büyük Sultanahmet Mitingi'ni* bekliyordu.

Genç kız, kendisinden sadece dokuz yaş büyük olan Halide Edip'in kaleminden çıkmış ne varsa okumuştur. *Handan* isimli romanını neredeyse ezbere biliyordu.

Bu kitabı, kahramanların birbirlerine yazdıkları mektuplardan oluşturmuştu usta yazar. Suat da tıpkı Halide Hanım gibi romanlar yazmak istiyor, muhtelif konular üzerinde çalışıyordu.

Halide Hanım ve romanı *Handan* hakkında düşünürken, aniden fikrini değiştirdi genç kız. Nâzım'a olan kızgınlığı, bu mitinge gitmesine engel olmamalıydı.

Koşarak Hamiyet'in odasına girdi, elindeki notu ablasına okuttu.

Heyecanlı, maceraperest, uçarı Hamiyet, Nâzım'dan gelen notu okur okumaz "İyi ya işte! Biz de gitmeyi düşünüyorduk zaten. Hadi gidelim!" dedi Suat'a.

İki kız kardeş çabucak hazırlandılar. İki de modayı yakından takip ettikleri için, kısacık ve geometrik kesilmiş, kâküllü saçların avantajını kullanıyorlardı.

Yine ikisi de kaşlarının uçlarını gözlerinin bitim noktasına kadar indirmiş, yüzlerini hafifçe pudralamışlardı.

Ebeveynlerinden, özellikle de babaanneleri Şevkidil Hanım ile anneanneleri Perensaz Hanım'dan gelen doğal güzellikleri bir yana, sadece şapka, tayyör ve iskarpinleri ile bile, bir moda dergisinden taşmış gibiydi Suat ve Hamiyet.

Paris'ten gelen modellerin, anneleri Hesna Hanım ile birlikte seçtikleri şahane kumaşların ve terzilerine bıkmadan usanmadan verdikleri direktiflerin geriye dönüşü tek kelimeyle şahaneydi.

* Sonra, Sultanahmet'te üç miting daha yapıldı.

“Bizden evvel gelirlerse diye, anneme ve babama bir not yazdım. Masamın üzerinde dadıcığım” dedi Hamiyet, Felekten’e.

Konağın iki kızı çıkınca, geriye büyük bir sessizlik ve hoş bir koku kaldı.

Her ikisi de Paris’te o yıl piyasaya çıkmış ve çok tutulmuş Chanel 5’i kullanıyor, süratle boşalmakta olan şişelerini arada bir yan yana koyup, sözde tutumluluk yarışı yapıyorlardı.

Nâzım, Nizam ve Vâlâ, güzel hanımları karşılarında, üstelik çok hoş kıyafetler içinde görünce sevindiler.

Nizam etrafı koklar gibi yapıp en deli haliyle “Hımmm, Chanel 5, nerede olsa tanırım” dedi.

Kızlar gülüştü.

Birbirlerini neredeyse doğdukları günden beri tanıyan gençler, hep beraber vapura doğru yürümeye koyuldular.

Suat’ın ve Nâzım’ın aileleri çok yakın dosttu. Nâzım’ın babası Matbuat Umum Müdürü Hikmet Bey ve Suat’ın babası kadın doğumcu Profesör Doktor İsmail Bey* birbirlerini yakinen tanıır, severlerdi.

Dahası, Nâzım’ın dedesi Nâzım Paşa ile Suat’ın dedesi Müşir Derviş Paşa** da zamanında gayet iyi ahablardı.

* Profesör Doktor İsmail Derviş: 1874-1932 yılları arasında yaşadı. Osmanlı’nın ilk kadın doğumcularındandır. *Ebe Hanımlara Mahsus Fenn-i Velâde* isimli bir kitabı vardır.

** Müşir (Mareşal) Derviş Paşa: 1817-1878 yılları arasında yaşadı. Londra ve Paris’te eğitim gördü. Çeşitli hizmetler verdikten sonra, Darülfünun’un kuruluşunda yer aldı. İlk zooloji ve kimya derslerini bizzat verdi. Rusya’da elçilik yaparken, liberal görüşleri nedeniyle zehirlenerek öldürüldü. *Müzekkere* (üst makama yazılan yazı) isimli, siyasal içerikli bir kitabı vardır.

Vâlâ ile Nâzım, Hamiyet'i aralarına almış, Suat ve Nizam ise onların peşine takılmış olarak Moda'dan Kadıköy'e doğru hızlandılar.

Vâlâ ve Nâzım Galatasaray'da birlikte okumuş, sonra Nâzım Bahriye Mektebi'ne geçmişti. Güverte stajyer subayı olarak o yıl mezun olan delikanlı, ünlü *Hamidiye* kruvazöründe görev yapıyordu.

Lakabı "Deli" olan Nizam da aynı mektepten ama Nâzım'dan bir dönem önce mezun olmuş, çakı gibi bir bahriye subayıydı.

Gençlerin hepsinin yaşları birbirine çok yakındı.

1919 yılı itibariyle Suat on altı yaşında olduğuna göre, Nâzım on yedi, Nizam ve Vâlâ ise on sekiz yaşındaydılar. Grubun en büyüğü Suat'ın ablası Hamiyet'ti ki o da sadece on dokuzunu sürüyordu.

Yürüyecekleri yol birkaç adım da olsa, Nâzım, Moda ile Kadıköy arasında Hamiyet'in başının etini yiyecekti.

"Bak" diyordu durmaksızın. "Sen benim de ablamsın Hamiyet, çok üzgünüm."

Bütün kavgâ, Suat'ın "Hezeyan"* başlıklı şiirini, Nâzım'ın ondan izin almadan bastırması yüzünden çıkmıştı.

Nâzım kendisine şahit olarak, kızın öteki yanında yürümekte olan Vâlâ'yı gösteriyor, "Sor bak Vâlâ'ya ne kadar üzüldüğümü..." diyordu.

Delikanlının hiç aklına gelmemişti Suat'ın bu kadar kızacağı. Tersine, sevineceğini sanmıştı. Sahiden beğeniyordu Nâzım, Suat'ın yazılarını. Herkes tarafından okunmasını istediği için,

* Suat Derviş'in "Hezeyan" isimli ilk şiiri 1918 yılında *Alemdar* gazetesinde yayımlandı.

“Hezeyan”ı ondan gizli *Alemdar*’a götürmüş, okutmuş ve yayımlanmasına önayak olmuştu.

Hamiyet de yol boyu, şiirin yayımlanmasından kardeşinin büyük utanç duyduğunu, uzunca bir süre insanların karşısına çıkmadığını anlatıp durdu Nâzım’a.

Sonunda “Neyse ne!” dedi otoriter bir ses tonuyla Hamiyet. Ardından, bu konuyu Suat’la artık hiç konuşmamasını tavsiye etti. Eğer kardeşini tanıyorsa, kızgınlığı bir süre sonra yatıştır, ardından hiçbir şey olmamış gibi davranmaya başladılar.

Üçlünün arkası sıra gelen Nizam ile Suat ise, heyecan içinde Halide Hanım’ın neler söyleyebileceği üzerine kafa yoruyor, ayrıca Sultanahmet Meydanı’nda kaç kişinin olacağını tahmin etmeye çalışıyorlardı.

Nizam, genç kızla aralarında geçen konuşmanın tam bu noktasında, lakabına uygun bir biçimde, adeta “deli” gibi haykırdı öndekilere.

“Hey, durun bir dakika!”

Üç kişilik grup arkaya döner dönmez başladı konuşmaya Deli Nizam:

“Bir oyun oynayacağız. Hepimiz, miting meydanında kaç kişi olacağıyla ilgili bir tahminde bulunacağız.”

Vâlâ “Yirmi bin”, Nizam ise “Otuz bin” dedi.

Suat “Olur mu?” diye uyardı her ikisini de ve şöyle devam etti:

“Dün burada yapılan mitingde yirmi bin kişi olduğu söylendi. Sultanahmet’te bence en az iki katı olur.”

Nâzım ise kendinden çok emin konuştu.

“Görün bakın, yüz binden aşağı olmayacak!”

Gençler yaptıkları tahminlerin cevabını, birkaç dakika geçmeden karşılarında bulacaklardı.

Moda inişi tamamlanıp Kadıköy Meydanı görününce, beş genç gayriihtiyari birbirlerine baktılar.

Kalabalığı işaret ederek “Nâzım kazanacak!” dedi Suat.

İsmi zikrederek, delikanlıya eskisi kadar kızgın olmadığını işaretini de vermiş oldu böylece.

İzdihamdan, ikinci ve hatta üçüncü vapura da binemedi gençler.

“Kadıköy böyleyse...” dedi etrafı işaret ederek Nâzım. “İstanbul sel olmuş Sultanahmet’e akıyor demektir.”

Sahiden de öyleydi. İstanbul sel olmuş Sultanahmet’e akıyordu.

“Direniş yükseliyor” dedi vapurda Nizam.

Heyecan içindeydi ve başka söyleyecekleri de vardı:

“Karakol Cemiyeti* varmış mitinglerin arkasında. Direniş çöktan başladı ve yükseliyor! Mustafa Kemal Bey Samsun’da ‘Bismillah!’ demiş.”

Konuşmasının bu noktasında bakışları sertleşti Nizam’ın. Arkadaşlarına “deli deli” baktı ve sesini daha da yükseltti:

“Hele o saat bir gelsin! Bakalım bulabiliyorlar mı Nizam’ı, Osmanlı’nın teslim olmuş, köhne bahriyesinde!”

Sözlerinin nihayetini yumrukları sıkılı getirmişti delikanlı.

“Deli Nizam işte!” dedi Hamiyet havayı yumuşatmak için.

Eminönü’nde, vapurdan indikleri andan itibaren kalabalığa teslim olmuştu gençler.

* İstanbul’un işgali üzerine kurulan muhtelif direniş örgütlerinden en önemlisi. İsmi kurucuları olan Kara Vasıf Bey ve Kara Kemal Bey’den almıştı.

Her yaştan, her sosyal sınıftan ve kadınlı erkekli, miting meydanına doğru akıyordu kalabalık.

Cuma namazından çıkanların da katılmasıyla, Sultanahmet Meydanı dolmuş taşmıştı. Etraftaki herkes, kalabalığın iki yüz bin civarında olduğunu tahmin ediyordu. İstanbul nüfusunun bir milyon üç yüz bin olduğu göz önünde bulundurulduğunda, rakamın sahiden yüksek olduğu ortaya çıkıyordu.

Suat “Nüfusun yarısı çok küçük ya da çok yaşlı olduğu için gelememiştir” dedi.

Nâzım “Geriye kalanların yarısının da gönülleri burada olduğu halde, muhtelif nedenlerle mazereti olduğunu varsayalım” diye devamını getirdi Suat’ın sözlerinin.

Nizam “Öyleyse, geri kalanın neredeyse hepsi burada” diyerek katıldı arkadaşlarına.

Sözleşmiş gibi, hep bir ağızdan “Vay canına!” dedi gençler.

Sonra hep birlikte, ufacık tefecik cüssesine karşın kürsüde bir dev haline dönüşmüş olan Halide Hanım’ı can kulağıyla dinleyip, ettirdiği yemine güçlerinin yettiği kadar yüksek sesle katıldılar.

Miting bitip herkes dağılırken, Nâzım “Sir Charles Harington’a* kadar ulaşmıştır herhalde, buradan yükselen gür ses ve etkileyici yemin” dedi.

Suat, Nâzım’a aynı fikirde olduğunu söyledi.

İki arkadaş arasında yaşanan “Hezeyan” krizi böylelikle çözülmüş oldu.

* Sir Charles Harington: 1872-1940 yılları arasında yaşadı. İngiliz asker. İşgal süresince, İtilaf Devletleri adına İstanbul İşgal Orduları Başkomutanı olarak görev yaptı.

İKİ

Bunaltan ađustos sıcakları sűrerken, izinli olduđu bir cuma gűnű aldı yakıřıklı Nâzım, gűzel Suat'ı Derviş ailesinin konađından.

Kapıya kadar dadısı Niha uđurlamıřtı Suat'ı ve kızın řahane gűrűnűřűnű kastederek "Elemtere* fiř, kem gűzlere řiř!" demiř, ayrıca "Tű tű tű..." diye de sűylenmiřti.

Tabii ki bűtűn bunlarla da yetinmemiřti Niha. Tűlbendiyle ađ-zını burnunu hafifçe kapamıř, kapının aralıđından alıcı gűzle dı-řarıya bakmıř, uzun boylu, kızıl saçlı, son derece yakıřıklı Nâzım'ı, gűzeller gűzeli Suat'ına pek bir yakıřtırmıřtı.

Nâzım'ın adı geçtiğinde, Derviş Paşa Konağı'nda akan sular dururdu.

Hem Hesna Hanım hem de İsmail Bey, çok severlerdi delikanlıyı.

Her ikisi de haberdardı kızlarının delikanlıyla nereye gideceğinden ve ne yapacağından.

Çok ama çok műhim bir iřin peřindeydi Suat. Birkaç gűndűr heyecan içinde bekliyordu bugűnűn gelmesini.

* Kuran-ı Kerim'in 105. Suresi olan Fil Suresi'nin halk dilindeki hali.

İki arkadaşı Moda'dan Kadıköy'e indiler, vapura atladılar. Güneşi de hesaba katıp, sancak kış omuzlukta, neredeyse diz dize oturdular.

“Var mı yazdığın bir şey bugünlerde?” diye sordu Suat.

Nâzım “Bildiklerin işte” dedi.

Üst üste birkaç şiiri yayımlanmıştı Nâzım'ın geçen günlerde. Hepsi de gönül meseleleriyle ilgiliydi.

Körkütük âşıktı genç adam Suat'a. Güzel kız da gayet farkındaydı durumun.

Suat'ın aşkına karşılık vermemesi üzerine, Nâzım önce “Bence Sen de Herkes Gibisin” başlıklı şiirini yayımlamıştı.

Şiirin son dördlüğü ezberindeydi Suat'ın.

*“Büsbütün unuttum seni eminim
Maziye karıştı şimdi yeminim
Kalbimde senin için yok bile kinim
Bence sen de şimdi herkes gibisin...”*

Esasen sadece bu dördlüğü değil, şiirin tümünü ezbere biliyordu Suat. Çünkü, ablasına da defalarca okumuştur Nâzım'ın bu çalıışmasını. İki kız, günlerce konuşmuşlardı şiir hakkında.

Bu şiirin ardından “Gölgesi” başlıklı bir başkasını yayımlamıştı Nâzım.

Hamiyet şiiri okur okumaz “Bunu da senin için yazmış” diye tutturmuştu ve hatta “İstersen kendisine sor” bile demişti.

Tabii ki sormamıştı, o ikinci şiirin de kendisi için yazılıp yazılmadığını Suat. O şiirden de en çok şu bölümleri hatırlıyordu:

“Ağlasa da gizliyor gözlerinin yaşını
Bir kere eğemedim bu kadının başını
Kaç kere sürükledi gururumu ölüme
Fırtınalar yaratan benim coşkun gönlüme

Alev alev tutuştu yangın gibi
Bir dakika kendimin olamadım sahibi
Hiç olmazsa hıncımı böyle alırım dedim
Yola mağrur uzanan gölgesini çiğnedim...”

Bu şiirle ilgili olarak da bir satır konuşma geçmemişti aralarında. Ne Suat sormuştu bu şiiri kimi düşünerek yazdığını, ne de Nâzım en ufak bir imada bulunmuştu.

Belki de bu nedenle, Suat yeni bir şey yazıp yazmadığını sorunca “Bildiklerin işte” deyip geçiştirmişti soruyu Nâzım.

Suat'ın *Alemdar** gazetesinin kapısından içeriye ilk girişiydi bu. Hoş daha önce başka bir gazeteye de adımını atmış değildi ya.

Arkasında Nâzım, çantasında *Nasıl Çalışırlardı?* başlıklı hikâyesi vardı.

Gazetenin edebiyat ekini yöneten Yusuf Ziya Bey** iki genci ayağa kalkarak karşıladı.

* 1912-1922 yılları arasında İstanbul'da yayımlanan gazete. Kurtuluş Savaşı'na karşı çıkmasıyla tanınır.

** Yusuf Ziya Ortaç: 1895-1967 yılları arasında yaşadı. Şair, yazar, edebiyat öğretmeni, yayıncı. Beş Hececiler isimli grupta yer aldı. Ünlü dergi *Akbaba*'yı yayımladı. Milletvekilliği yaptı.

Misafirlerinden çok yaşlı olmamasına karşın, babacan ve görmüş geçirmiş bir hali vardı. Konuklarına yer gösterdi, kahvelerini nasıl içmek istediklerini sordu ve nihayet yazı masasının arkasındaki yerini aldı.

Suat “Çok teşekkür ederim öncelikle...” dedi. Devam edecekmiş de durmuş gibiydi. Sesi de biraz kırık çıkmıştı sanki.

Genç kızın heyecanlı olduğunu hisseden Yusuf Ziya Bey gülümsedi ve Suat’ın etmiş olduğu teşekkürü kastederek “Niçin?” diye sordu.

Aslında pekâlâ biliyordu, genç ve güzel hanımın kendisine neden teşekkür ettiğini.

Bir zaman önce, Nâzım’ın Suat’tan gizli getirdiği ve *Alemdar*’ın edebiyat ilavesinin en tepesine koyduğu “Hezeyan” isimli şiir için çok güzel bir yorum yazmıştı Yusuf Ziya Bey.

“Türk edebiyatının göklerine doğan yeni bir yıldız!” diye takdim etmişti, çiçeği burnunda şairi, gazetesinin okuyucularına.

Belli ki bu nedenle teşekkür etmişti Suat.

Editörün teşekkürün nedenini anlamamış gibi yapması ve sonrasında oluşan sessizlik hoşuna gitmedi Suat’ın.

Neyse ki devreye Nâzım girdi ve “Hanımefendi bana çok kızdı” dedi.

Başka söyleyecekleri de vardı genç adamın:

“Hezeyan’ı kendisinden gizli getirmiştım size. Bir süre konuşmadı benimle. Sonunda barıştık. Bugün de bir hikâyesini getirdik birlikte. Tanışmanızı istedim.”

Nâzım’ın başını Yusuf Ziya Bey’den kendisine çevirmesini fırsat bildi Suat ve editöre dönüp, düşündüklerini bir çırpıda söyledi:

“Getirdiğim hikâyeyi beğenecek misiniz bilmiyorum. Uygun görürseniz, yazmaya devam etmek de isterim.”